

UNIVERSITETET I OSLO

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Ordinær eksamen i EXPHIL03 våren 2014 – sjølstudiumsvarianten

Tysdag 6. mai - kl 09.00-13.00 (4 timar)

Du finn heile oppgavesettet på ei side.

Det er ikkje lov å bruke hjelpemiddel.

Du må svare på ei oppgave frå del I og ei oppgave frå del II.

Del I: Filosofi- og vitenskapshistorie

Anten:

Set som overskrift: Aristoteles og Platon

I følgje Aristoteles består alle ting eller substansar av form og stoff. Forklar kva dette betyr. Gjer deretter greie for korleis vi, ifølgje Aristoteles, oppnår vitenskapelig kunnskap. Samanlikn denne epistemologien med Platon sitt syn på viten og drøft likskap og skilnader mellom dei.

Eller:

Set som overskrift: Hume og Kant

Gjer greie for hovudtrekka i Hume sin erkjennelsesteori. Kva kviler vår oppfatting av nødvendig samanheng mellom årsakar og verknader på, ifølgje Hume? Gjer gjerne bruk av dømet med biljardkulane når du gjer greie for dette. Kant kritiserte Hume sin forståing av årsakstilhøvet. Kva meiner Kant med ein syntetisk a priori dom, og korleis brukar han slike dommar til å kritisere Hume sitt syn på tilhøvet mellom årsak og verknad?

Del II: Etikk

Anten:

Set som overskrift: Utilitarisme

Petter har kjøpt seg ein dress til 25.000 kroner fra Kule Klær. Sidan han er ein tilhengjar av handlingsutilitarismen vil Petter handle i samsvar med det såkalla nytteprinsippet. Derfor meiner han at konsekvensane av kjøpet, eller dei som han tror han har oversikt over, vil føre til lykke og lyst både for han sjølv, for dei som ser han i dressen og for den lille verksemda der fleire menneske har arbeidet sitt. Kaja er ikkje samd i dette. Ho hevdar at ein handlingsutilitarist ville ha gitt nokon av pengane til veldedige formål og heller kjøpt ein billigare dress. Gjer greie for relevante hovudpunkt i Smart sin teori. Analyser deretter diskusjonen ovafor i lys av desse punkta, og drøft på bakgrunn av dette kva du meiner Petter burde ha gjort. Kva trur du ein regelutilitarist ville tilrådd Petter å gjere? Gi grunn for svaret.

Eller:

Set som overskrift: Dilemma.

Nils, som er student, har to onklar, Konrad og Anton. Konrad har alltid hjelpt Nils med både pengar og gode råd i studietida. Konrad og Anton er bitre uvenar. Anton har gitt Nils eit tilbod om ein deltidsjobb i verksemda si, mot at han ikkje fortel noko til Konrad. Nils treng jobben, men han kjenner at han ikkje kan juge for Konrad. Anton seier at det ikkje er å juge, han let bare vere å fortelje noko som ville ha såra Konrad. Drøft Nils sitt dilemma med utgangspunkt i eit deontologisk, utilitaristisk og dygdsetisk perspektiv.

Godsjent 28/04-2014
A. Øijand

UNIVERSITETET I OSLO

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i EXPHIL03 våren 2014 – selvstudiumsvarianten

Tirsdag 6. mai - kl. 09.00-13.00 (4 timer)

Oppgavesettet består av én side

Ingen hjelpemidler tillatt

Både del I og del II må besvares

Del I: Filosofi- og vitenskapshistorie

Enten:

Sett som overskrift: Aristoteles og Platon

I følge Aristoteles består alle ting eller substanser av form og stoff. Forklar hva dette innebærer. Redegjør deretter for hvordan vi, ifølge Aristoteles, oppnår vitenskapelig kunnskap. Sammenlign denne epistemologien med Platons syn på viten og drøft likheter og forskjeller mellom dem.

Eller:

Sett som overskrift: Hume og Kant

Redegjør for hovedtrekk i Humes erkjennelsesteori. Hva hviler vår oppfatning om nødvendige forbindelser mellom årsaker og virkninger på, ifølge Hume? Gjør gjerne bruk av biljardkuleeksemplet når du redegjør for dette. Kant kritiserte Humes forståelse av årsaksforholdet. Hva mener Kant med en syntetisk a priori dom og hvordan bruker Kant slike dommer til å kritisere Humes syn på forholdet mellom årsak og virkning?

Del II: Etikk

Enten:

Sett som overskrift: Utilitarisme

Petter har kjøpt seg en dress til kr 25 000 fra Kule Klær, og fordi han er en tilhenger av handlingsutilitarismen ønsker Petter å handle i overensstemmelse med det såkalte nytteprinsippet. Derfor mener han at konsekvensene av kjøpet, eller de som han tror han har oversikt over, medfører lykke og lyst både for han selv, for dem som ser ham i dressen og til den lille klesbedriften som sysselsetter flere mennesker. Kaja er uenig. Hun hevder at en handlingsutilitarist ville gitt noen av pengene til veldedige formål og heller kjøpt en billigere dress. Redegjør for relevante hovedpunkter i Smarts teori. Analyser deretter diskusjonen ovenfor i lys av disse og drøft på bakgrunn av dette hva du mener Petter burde ha gjort. Hva tror du en regelutilitarist ville anbefalt Petter å gjøre? Begrunn svaret.

Eller:

Sett som overskrift: Dilemma

Nils, som er student, har to onkler, Konrad og Anton. Konrad har alltid hjulpet Nils med både penger og gode råd i studietiden, men Konrad og Anton er bitre uvenner. Anton har tilbudt Nils en deltidsjobb i bedriften sin mot at han ikke forteller noe til Konrad. Nils trenger jobben, men han føler at han ikke kan lyve for Konrad. Anton sier at det ikke er å lyve, han bare unnlater å fortelle noe som ville såre Konrad. Drøft Nils sitt dilemma med utgangspunkt i et deontologisk, utilitaristisk og dydsetisk perspektiv.

*Godkjent 28/04-2014
A. Ø. Jørd*